

TLAČOVÁ SPRÁVA
V Bratislave dňa 3.11.2016

Projekt, ktorý je pre iné krajiny príkladom, končí kvôli byrokratickým priet'ahom
Štvrt' milióna obyvateľ'ov rómskych osád zostane bez zdravotnej asistencie

Na Národný projekt Zdravé komunity je do roku 2018 schválených Európskou komisiou 12 800 695,32 EUR pri počte 300 zamestnancov. Jeho realizácia bola schválená komisiou pri Monitorovacom výbore pre Operačný program Ľudské zdroje už 27.8.2015, napriek tomu, pre byrokratické komplikácie, ešte nebolo zo schváleného rozpočtu čerpané, zamestnancom hrozia hromadné výpovede z nedostatku finančných prostriedkov a ojedinelému projektu hrozí v súčasnej podobe realizácie zánik.

Národný projekt v súčasnosti čelí nepochopiteľným a likvidačným obštrukciám pri čerpaní eurofondov, ktoré môžu znamenať jeho definitívny zánik v praxi overenej a medzinárodne uznávanej podobe. Od 1. januára 2016 Ministerstvo zdravotníctva SR (MZ SR) opakovane operatívne dotuje národný projekt z prostriedkov štátneho rozpočtu. Situácia sa v týchto dňoch stala kritickou. Dňa 31.10.2016 bol riaditeľ neziskovej organizácie Zdravé komunity (ktorá národný projekt realizuje) napriek enormnej celoročnej snahe v spolupráci s MZ SR nútený informovať súčasných 237 zamestnancov Národného projektu Zdravé komunity o výpovediach. *„Počas posledných 10 mesiacov som osobne aj písomne opakovane žiadal o pomoc a ponúkal súčinnosť pri riešení čerpania prostriedkov EÚ orgány štátnej správy aj predstaviteľ'ov Európskej komisie,“* reaguje na súčasnú situáciu Mgr. Michal Kubo, riaditeľ Zdravé komunity n.o.

Slovensko sa v čerpaní eurofondov ocitlo v situácii, ktorá v očiach ostatných krajín Európskej únie spochybňuje jeho schopnosť efektívne využiť ich potenciál na zlepšenie životnej úrovne jeho obyvateľ'ov. Národný projekt Zdravé komunity, ktorý už dva roky spoločne realizuje MZ SR a Platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín (PPZZS), sa pri čerpaní finančných prostriedkov z eurofondov nie svojou vinou ocitli v patovej situácii, ktorú objasňuje riaditeľ Zdravých komunit n.o. Ako vysvetľuje Michal Kubo: *„Problém vznikol v máji 2016, na základe nejednoznačného stanoviska zo strany Európskej komisie ohľadne realizácie národného projektu Zdravé komunity a následnej odlišnej interpretácii jednotlivých zodpovedných subjektov na slovenskej strane. Na základe toho vzniklo presvedčenie, že nie je možné pokračovať v rovnakom modeli realizácie projektu ako tomu bolo v rokoch 2014-2015, financovanom tiež z prostriedkov EÚ.“*

Dôsledkom vzniknutej situácie počas roku 2016 opakovane meškali 237 zamestnancom Zdravých komunit n.o. mzdy. Znamená to, že bez výplat za prácu zostali najmä obyvatelia rómskych osád, ktorí sa starajú o 67 639 klientov a za posledný rok zaevidovali 401 636 individuálnych a skupinových intervencií. Koordinátori a asistenti osvedy zdravia spolupracujú so 752 všeobecnými lekármi a pediatriami pri ochrane verejného zdravia, zabezpečení očkovania, preventívnych prehliadok, včasného záchytu infekčných ochorení a eliminácii ich šírenia v ostatnej populácii.

Projekt Zdravé komunity je odborníkmi hodnotený ako v súčasnosti jedinečný a mimoriadne efektívny spôsob ochrany verejného zdravia v marginalizovaných rómskych komunitách so zásadným dosahom na väčšinovú populáciu. Z tohto dôvodu sa stal príkladom jedinečnej spolupráce medzi štátom a tretím sektorom, ktorý nemá v EÚ obdobu. V hodnotiacej analýze národných stratégií na integráciu Rómov v 28 členských krajinách EÚ Európska komisia v oblasti zdravia vyzdvihla projekt Zdravé komunity najmä kvôli pozitívnym a časom overeným prínosom práce pre rómske komunity¹.

Obyvatelia osád, ktorí projekt dlhodobo a iniciatívne poctivo budovali, sú tak obeťami nefunkčnej byrokratickej mašinerie a rukojemníkmi nepochopiteľných prietahov pri realizácii transferov finančných prostriedkov z fondov EÚ.

„Kordinátori a asistenti osvety zdravia v mimoriadne náročnom teréne vykonávajú neoceniteľnú prácu, pri ktorej sú v rómskych osadách nenahraditeľní a právom považujú projekt za svoj. Sú to oni, ktorí napriek katastrofálnej ekonomickej situácii poctivo a trpezlivo pracujú aj napriek tomu, že im opakovane 2-3 mesiace mešká vyplácanie miezd,“ objasnil Richard Koky, expert pre terén v Zdravých komunitách n.o. a predseda Riadiaceho výboru PPZZS.

Ľubomíra Slušná-Franz, prezidentka Prezídia PPZZS, v mene všetkých členov PPZZS a zamestancov Zdravých komunit n.o. na záver tlačovej konferencie adresovala kompetentným otvorenú výzvu: ***„Apelujeme na členov Európskej komisie a na pracovníkov štátnej správy Slovenskej republiky, v mene 237 zamestnancov Národného projektu Zdravé komunity, na prácu ktorých boli schválené finančné prostriedky z eurofondov a ktorým je vedenie projektu nútené dať na základe platnej legislatívy oznámenie o hromadnej výpovedi k 31.12.2016, aby okamžite riešili túto nepochopiteľnú situáciu. Vyzývame všetky zodpovedné subjekty na zachovanie princípu partnerstva a medzisektorovej spolupráce ako jedného zo základných princípov vyspelých demokracií Európskej únie, partnerstva štátu a mimovládneho sektora, tak ako bolo dlhodobo plánované, v praxi overené a v projektovom zámere Národného projektu Zdravé komunity schválené.“***

Osvetu zdravia v súčasnosti koordinátori a asistenti zdravia realizujú v 211 lokalitách a projekt má priamy pozitívny dopad na takmer 250 000 obyvateľov segregovaných rómskych osád. Zánikom projektu by tak bola ohrozená nielen zamestnanosť v regiónoch s najvyššou miernou nezamestnanosťou ale najmä realizácia ochrany verejného zdravia v rómskych osadách.

Kontakt:

Mgr. Magdaléna Rothová

Výkonná tajomníčka PPZZS

office@ppzs.sk; www.ppzs.sk

0918 632 003

¹ Effective Roma integration measures in the Member States 2016, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, str.30